

Bergborrade brunnar - checklista för konsumenten

Syfte:

Syftet med detta informationsblad är att vägleda fastighetsägare som vill anlägga energibrunnar. Målet är att minska risken för miljöstörningar och därmed för de problem som kan bli följden om borrningen orsakar skada på omgivande fastigheter.

Saltvatteninträngning

Vissa områden är speciellt känsliga för saltvatteninträngning från nuvarande hav. Detta sker i omedelbar närhet till havet. 300 m från strandlinjen förekommer saltvatteninträngning dock mer sällan. Risken för saltvatteninträngning ökar också med ökat borrhålsdjup och därför ska borrarerna under borrningen noggrant dokumentera vattnets kloridhalt eller konduktivitet som är ett mått på salthalten. Till känsliga områden på Åland räknas områden inom 300 m från strandlinjen vid saltsjön vid normalvattenstånd eller nedanför 5 meters höjdkurvan över havsytan vid normalvattenstånd. Ifall en saltvatteninträngning konstateras och kloridhalten överstiger 100 mg/l ska en tätning utföras enligt regelverket. Vid en korrekt utförd tätning förhindras förorenat grundvatten att spridas vidare genom energibrunnen. Borrhålet kan dock i de flesta fall användas, med en något försämrad effektivitet med ca 25-30 %. Detta brukar kompenseras med ett något djupare borrhål. Teknikutvecklingen är dock stor inom området och det finns idag tätningsmassor med hög termisk konduktivitet.

Funderar du på att anlägga en bergborrad brunn?

1. Kontakta Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHHM) eftersom alla borrningar i berg ska miljögranskas. <http://www.miljohalsoskydd.ax/varmepumpar>
2. Sveriges geologiska undersökning (SGU) rekommenderar att du använder dig av en certifierad brunnsbore. På Åland finns idag 2 brunnsbore som båda är certifierade och anslutna till branschorganisationen Geo Tec. Aktuell lista på certifierade bore hittar du på Sitacs webbplats: www.sitac.se
3. Diskutera ditt brunnsprojekt med grannarna i förväg. Tänk alltid på att placera din brunn så att den inte stör grannarna.
4. Begär in anbud från flera olika entreprenörer. Formulera offertförfrågan så att entreprenören tvingas ange vilken ansvarsfördelning som ska gälla mellan er. Begär att entreprenören samlar in all den information som behövs för att brunns placering ska bli riktig, tar ansvar för placeringen och löpande informerar dig om eventuella hinder. Riskbedömning bör utföras innan boring. De eventuella kostnader som kan uppstå i ett område där det finns risk för saltvatteninträngning och där tätning kan behövas bör avtalas separat mellan parterna och framgå av offerten. Där ska också finnas angivet om entreprenören erbjuder några garantier – om man utnyttjar certifierade brunnsbore har de ansvarsförsäkring. Uppgörelser om brunnsprotokoll (punkt 5) bör också göras i samband med att avtal tecknas.
5. Senast en månad efter att borrararbetet är slutfört ska den som utfört borrararbetet skicka en kopia av brunnsprotokollet till ÅMHHM med nödvändiga uppgifter. Om informationen i protokollet är utförligt och korrekt underlättas framtida renoveringar eller utredningar av brunnskador betydligt. Underskriften är viktig för

ansvarsfrågan. Be därför brunnborraren även om en egen kopia efter avslutad borring.

6. I de känsliga områdena ska en ytterligare avläsning av konduktivitet eller kloridhalter utföras tidigast en vecka och senast sex månader efter avslutad borring. Ifall avläsningen sker innan kollektorer installerats underlättas provtagningen. I annat fall kan en fast installation behövas för avläsningen. Detta för att säkerställa att ingen saltvatteninträngning skett. Detta krav gäller inte en brunn där förhöjda halter redan konstaterats och där tätning ska utföras.
7. Fastighetsägaren ansvarar för att nödvändiga uppgifter skickas till ÅMHH efter avslutad borrhingsprojekt.

Ansvarsfrågan

Om problem uppstår kan det leda till straffpåföljder och skadeståndsansvar. I första hand ansvarar de som beställt arbetet. Genom ett tydligt avtal mellan beställare och borrhingsföretaget kan ansvaret delas. Om borrhingsföretaget har agerat uppenbart olämpligt ökar deras ansvar.

Viktig information och länkar gällande brunnar finns här:

http://www.sgu.se/sgu/sv/samhalle/grundvatten/tema_brunnar.htm

Landskapsförordning (2008:130) om miljöskydd hittar du här:

http://www.regeringen.ax/sites/www.regeringen.ax/files/attachments/page/k_skydd_av_miljon_renhallning_naturvard_och_jakt_2012.pdf

I bilaga 3 – **Krav vid borring i berg**- framgår vilka allmänna och särskilda krav som måste efterlevas.